

Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος απαντά σχετικά με την εκκλησιαστική περιουσία

Την έντονη δυσαρέσκειά του εκφράζει ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος προς την κυβέρνηση και τους πολιτικούς αρχηγούς σημειώνοντας, με επιστολή του, ότι η Εκκλησία της Ελλάδος πληρώνει εδώ και χρόνια πάρα πολλά χρήματα σε φόρους ενώ έχει διαθέσει στο κράτος από το 1833 τα 2/3 της περιουσίας της με αντάλλαγμα τη συμβατική υποχρέωση της μισθοδοσίας των κληρικών.

Η ενόχληση του προκαθήμενου της Εκκλησίας φαίνεται από το γεγονός ότι στο σχετικό εισαγωγικό της επιστολής η οποία απευθύνεται επίσης και προς τους πρέσβεις όλων των χωρών της Ε.Ε. στην Ελλάδα σημειώνεται με ιδιαίτερη έμφαση ότι:

«Με αφορμή επαναλαμβανόμενα δημοσιεύματα μερίδας του ευρωπαϊκού Τύπου σχετικά με τα θέματα της φορολόγησης της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος και της μισθοδοσίας των κληρικών Της, των οποίων οι συντάκτες, κατά παράβαση οιασδήποτε έννοιας δεοντολογίας, αποφεύγουν να απευθύνουν σχετικά ερωτήματα στο αρμόδιο Γραφείο Τύπου για τη σφαιρική ενημέρωσή τους, είμαστε υποχρεωμένοι να προβούμε στις παρακάτω διευκρινήσεις προς αποκατάσταση της αλήθειας».

Σύμφωνα με τον Αρχιεπίσκοπο, «σήμερα, το μεγαλύτερο μέρος της εκκλησιαστικής περιουσίας αποτελείται από δασικές εκτάσεις, στις οποίες δεν επιτρέπεται, κατά το Ελληνικό Σύνταγμα, καμία μεταβολή του προορισμού και της χρήσης τους, και από λίγα αστικά ακίνητα, στα περισσότερα εκ των οποίων έχουν επιβληθεί από το Κράτος ρυμοτομικές απαλλοτριώσεις για να καταστούν κοινόχρηστοι χώροι, χωρίς όμως τα νομικά πρόσωπα της Ορθόδοξης Εκκλησίας να έχουν αποζημιωθεί γι' αυτές, ελλείψει χρηματικών πόρων των Δήμων.»

Με αφορμή επαναλαμβανόμενα δημοσιεύματα μερίδας του ευρωπαϊκού Τύπου σχετικά με τα θέματα της φορολόγησης της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος και της μισθοδοσίας των κληρικών Της, των οποίων οι συντάκτες, κατά παράβαση οιασδήποτε έννοιας δεοντολογίας, αποφεύγουν να απευθύνουν σχετικά ερωτήματα στο αρμόδιο Γραφείο Τύπου για τη σφαιρική ενημέρωσή τους, είμαστε υποχρεωμένοι να προβούμε στις παρακάτω διευκρινήσεις προς αποκατάσταση της αλήθειας :

A. Η φορολόγηση της Εκκλησίας.

Οι τελευταίες φοροαλλαγές υπέρ της Ορθόδοξης Εκκλησίας, όπως και υπέρ όλων ανεξαιρέτως των γνωστών θρησκειών στην Ελλάδα, καταργήθηκαν στις 23.4.2010 με τον Ν. 3842/2010. Έκτοτε, τα νομικά πρόσωπα της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος καταβάλλουν: **1)** φόρο για τα ακίνητά τους και μάλιστα με τριπλάσιο συντελεστή από τον ισχύοντα για τους λοιπούς δημόσιους οργανισμούς της χώρας, **2)** φόρο επί των κατ' έτος μισθωμάτων που εισπράττουν από ακίνητα με συντελεστή ύψους 20% επί της αξίας τους, δηλαδή μεγαλύτερο από αυτόν που ισχύει για τους ιδιώτες, **3)** συμπληρωματικό φόρο επί των εισοδημάτων τους από οικοδομές και εκμισθώσεις γαιών με συντελεστή 3%, **4)** προκαταβολή φόρου για το επόμενο έτος με συντελεστή 55% επί της αξίας του παραπάνω συμπληρωματικού φόρου, **5)** φόρο επί των κληρονομιών και δωρεών με συντελεστή 0,5% επί της αξίας τους, **6)** τέλος χαρτοσήμου και δικαιώματα ΟΓΑ συνολικού ποσοστού 2,40% επί κάθε χρηματικής παροχής των πιστών προς τους Ι. Ναούς λόγω ιεροπραξιών.

Επίσης τα παραπάνω νομικά πρόσωπα της Εκκλησίας παρακρατούν και αποδίδουν στο ελληνικό Δημόσιο όλους τους φόρους, που είναι υποχρεωμένοι να παρακρατούν και να αποδίδουν και όλοι οι ιδιώτες φορολογούμενοι κατά τις συναλλαγές τους με τρίτους (φόρο μισθωτών υπηρεσιών, ΦΠΑ κ.λπ.). Από τον φόρο επί της ακίνητης περιουσίας απαλλάσσονται, κατά την φορολογική νομοθεσία, μόνο οι λατρευτικοί και κοινωφελούς χρήσεως χώροι όλων ανεξαιρέτως των θρησκειών και δογμάτων. Η Κεντρική Υπηρεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος, οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ενορίες, οι Ιερές Μονές και τα Εκκλησιαστικά Ιδρύματα κατέβαλαν συνολικά κατά το έτος 2011 φόρους ύψους 12.584.139,92€.

B. Η μισθοδοσία των κληρικών.

Η μισθοδοσία των κληρικών καταβάλλεται από το Δημόσιο ως συμβατική υποχρέωσή του, την οποία ανέλαβε από το 1833 έναντι της Εκκλησίας, εφόσον το 65% (2/3) της τότε αγροτικής και αστικής ακίνητης περιουσίας Της περιήλθε σε αυτό.

Έκτοτε και έως σήμερα, το 96% της εναπομείνουσας ως άνω περιουσίας έχει – μονομερώς (με διάφορους νόμους της Ελληνικής Πολιτείας) ή με δωρεές της Εκκλησίας – περιέλθει επίσης στο Δημόσιο.

Οι μεγαλύτερες μαζικές παραχωρήσεις αγροτικών ακινήτων της Εκκλησίας στο Κράτος έγιναν προς αρωγή των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής (1922), καθώς και των ακτημόνων καλλιεργητών μετά το 1945.

Τα σημαντικότερα δε δημόσια κτίρια της πρωτεύουσας (ακαδημαϊκά ιδρύματα, νοσοκομεία κ.ά.) έχουν ανεγερθεί σε ακίνητα, που παραχωρήθηκαν δωρεάν από την Εκκλησία για τον σκοπό αυτό.

Σήμερα, το μεγαλύτερο μέρος της εκκλησιαστικής περιουσίας αποτελείται από δασικές εκτάσεις, στις οποίες δεν επιτρέπεται, κατά το Ελληνικό Σύνταγμα, καμία μεταβολή του προορισμού και της χρήσης τους, και από λίγα αστικά ακίνητα, στα περισσότερα εκ των οποίων έχουν επιβληθεί από το Κράτος ρυμοτομικές απαλλοτριώσεις για να καταστούν κοινόχρηστοι χώροι, χωρίς όμως τα νομικά πρόσωπα της Ορθόδοξης Εκκλησίας να έχουν αποζημιωθεί γι' αυτές, ελλείψει χρηματικών πόρων των Δήμων.

Σημειωτέον ότι ο μισθός του διακόνου και του πρεσβυτέρου της Ορθόδοξης Εκκλησίας καθορίζεται από τον ίδιο νόμο που ισχύει για τους δημοσίους υπαλλήλους και υπόκειται στις ίδιες περικοπές και φορολογικές κρατήσεις.

Γ. Τα έσοδα της Εκκλησίας.

Τα έσοδα της Εκκλησίας προέρχονται από τα μισθώματα των εναπομεινάντων ακινήτων της, τα μερίσματα από τραπεζικές μετοχές και τις εθελοντικές εισφορές των πιστών. Σημειωτέον ότι με νόμο, από το 2008, έχει διακοπεί η καταβολή μερισμάτων στους μετόχους των τραπεζών, ενώ και η κτηματαγορά διέρχεται μεγάλη κρίση.

Παρόλα αυτά τον Οκτώβριο 2010 η Εκκλησία της Ελλάδος στήριξε την ελληνική οικονομία συμμετέχοντας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος με το ποσό των 27 εκατομμυρίων ευρώ, που προήλθε από τραπεζικό δανεισμό. Οι μετοχές αυτές σήμερα, πέραν του ότι δεν αποδίδουν μέρισμα, έχουν σχεδόν μηδαμινή αξία μεταπώλησης.

Ας υπογραμμιστεί ότι η Εκκλησία της Ελλάδος δεν έχει εισοδήματα από εμπορικές επιχειρήσεις ή εν γένει επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Δ. Το κοινωνικό έργο της Εκκλησίας.

Οι Ι. Μητροπόλεις, οι Ι. Ναοί και τα Εκκλησιαστικά Ιδρύματα, από συστάσεως του ελληνικού κράτους μέχρι και σήμερα, χωρίς διακοπή, και φυσικά ιδιαιτέρως τώρα που ο λαός μας δοκιμάζεται, αναπτύσσουν πλήθος δράσεων και φιλανθρωπικών πρωτοβουλιών για την ανακούφιση όσων έχουν ανάγκη.

Σήμερα η Εκκλησία της Ελλάδος λειτουργεί: 2.325 φιλόπρωτα ταμεία, 10 βρεφονηπιακούς σταθμούς, 10 παιδικούς σταθμούς, 19 στέγες γερόντων στην Ι. Αρχιεπισκοπή Αθηνών και 66 στις Ι. Μητροπόλεις, 13 θεραπευτήρια χρονίως πασχόντων, 8 ιδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες, 10 νοσοκομεία – ιατρεία, 7 ιδρύματα ψυχικής υγείας, 6 ξενώνες για αστέγους, 1 ξενώνα για φιλοξενία συνοδών ασθενών, 36 οικοτροφεία – ορφανοτροφεία, πολλά ιδρύματα παιδικής προστασίας, πάνω από 200 κέντρα δωρεάν σίτισης με συνεχή αύξηση των προσφερομένων μερίδων φαγητού, κοινωνικά παντοπωλεία, σημεία δωρεάν διανομής ειδών ένδυσης και υπόδησης και φοιτητικά οικοτροφεία.

Οι φιλοξενούμενοι στις πάσης φύσεως κοινωνικές υποδομές της Εκκλησίας κατά το έτος 2011 (διαμονή, σίτιση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη) ανήλθαν στον αριθμό των 5.862 ατόμων.

Λειτουργούν επίσης 54 κατασκηνώσεις, όπου φιλοξενούνται ετησίως περισσότερα από 15.000 παιδιά.

Επιπλέον, λειτουργεί υπηρεσία της Ιεράς Συνόδου για την υποδοχή των μεταναστών και την παροχή νομικής τους υποστήριξης στην υποβολή αιτήματος ασύλου.

Ακόμη ας ληφθεί υπόψη ότι χορηγούνται καθημερινά χρηματικά βοηθήματα σε απόρους και υποτροφίες σε Έλληνες και αλλοδαπούς φοιτητές.

Συνολικά κατά το έτος 2010 όλοι οι φορείς της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος δαπάνησαν για το φιλανθρωπικό και κοινωνικό τους έργο το ποσό των 96.234.510,47 ευρώ.

Ας ληφθεί υπόψη ότι τα παραπάνω στοιχεία δεν αφορούν στην Μοναστική Κοινότητα του Αγίου Όρους, στην Εκκλησία της Κρήτης και στις Ι. Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου, που αποτελούν διοικητικά ανεξάρτητες (και διαφορετικές της Εκκλησίας της Ελλάδος) εκκλησιαστικές δικαιοδοσίες κατά το ελληνικό δίκαιο.

Θεωρούμε επιβεβλημένη την αποστολή του παρόντος, προκειμένου να τοποθετηθούν τα πράγματα στις ορθές τους διαστάσεις και να παύσει η ανεύθυνη αναπαραγωγή εσφαλμένης και στερεότυπης πληροφόρησης και η δημιουργία στρεβλών εντυπώσεων σε βάρος της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος, προφανώς προς την κατεύθυνση της εξυπηρέτησης ακατανόητων σκοπιμοτήτων.